

FOGARAS ÉS VIDÉKE

Társadalmi, szépirodalmi és közgazdasági hetilap.

Előfizetési ár:
Helyben házhoz hordva, vidékre postán küldve:
Egész évre 8 Kor., félévre 4 K., 1/4 évre 2 K.
Egyes szám ára 16 fillér.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: Thierfeld D. könyvkereskedése.

A hirdetések díját jutányosan számítjuk.
Nyílt tér: soronként 20 fill.
Hirdetések és Nyílt tér díja előre fizetendő.
Kéziratokat nem adunk vissza.

A fafaragászati iskola.

Ugy vagyunk mi éppen ezzel a szerencsétlen, tönkrement vármegyénkkel, mint az a szüle, aki gyöngye tehetőségű fiával, minden évben más pályát próbáltat, csak hogy embert csináljon belőle.

Mi is találgatjuk, csürjük-csavarjuk a dolgot, hogy mit is kellene — a helyi viszonyokat tekintetbe véve — Fogarason létesíteni, hogy valahogy egy kis friss vért, életerőt öntsünk ebbe a dekrepitusz vármegyébe.

A képzelet színes szappanbuborékait a rideg valóság egymásután szét-pattantja, vagy a közönyösségen törnek meg s így nem csoda, ha megyénk, városunk napról-napra süllyed, nem csak pénzügyi tekintetben, hanem egészség és műveltség tekintetében is.

Lapunk egyik számában hírül adtuk, hogy főispánunk kezdeményezése folytán Trepchesz rendőrfőnök gyűlést hívott össze, megbeszélni, vajjon mi-

féle kéziiparagat lehetne meghonosítani nálunk, a köznépp megélhetése céljából. A gyűlés, alapos megbeszélés után elhatározta, hogy első sorban a fafaragászati kéziipart ajánlja.

Tudva van ugyan, hogy ez a kéziiparág kiváltképpen a székelység ügyes és leleményes kezének való, de ma már nálunk is elég sok ide szakadt székel van és a mi fiainkban is van elég ügyesség. Mi tehát igen életrevalónak találjuk ezt az eszmét és méltónak arra, hogy az ki is vitessék. Mert nem elég valamit elhatározni és felterjeszteni, de azon kell munkálkodni, hogy az teljesedésbe is menjen. E végből ajánlatosnak tartanánk, ha az illető bizottsági tagok figyelemmel kísérenék határozatuk sorsát és nem hagynák azt elaludni, vagy a miniszteriumban megfenekleni. Addig kell a vasat ütni, míg meleg, mondja a közmondás. Nohát mi oda módosítjuk ezt, hogy addig kell cselekedni, míg látjuk, hogy magasabb helyen megvan a jó indulat és a segíteni akarás.

A mi népünk teljesen közönyös minden iránt. Valóságos török fatalisták s a kulturának annyira alacsony fokán állnak, hogy csak a mindennapi puliszka és pityóka legyen meg, a többivel nem is törődnek. Vajjon jól mondottuk-e az előbb, hogy azért van ez, mert a kulturának alacsony fokán állnak? Nem onnét ered-e ez a közöny, hogy annyira belevannak már szokva a teljes elhagyatásba, annyira meg vannak arról győződve, hogy ők mostoha gyermekei a hazának, a kormányuk, hogy nem is tartják érdemesnek megmozdulni a saját érdekekben sem.

Jól tudják, hogy felsőbb helyről jött segítség nélkül nem boldogulhatnak s arról is bizonyosak, hogy az ígéret csak pusztában elhangzó szavak s arra nem lehet támaszkodni. Behuzódik tehát ki-ki a maga odujába s a világtól elmaradva, keserű gyűlölettel nézi a kaputos embert, együgyű tudatlanságában azt hive, hogy annak gond és munkanélküli élete van.

T A R C A

Esti korzó.

A „Fogaras és Vidéke” számára
írta: Halmy Gyula.

Kint ülök a zöld lombok alatt, a hosszú, sötét, alagutszerű „allé” mentén, s elmorengve nézem, amint a miad feljebb-feljebb szálló méla holdvilág ezüst lepellel vonja be az ősi vár tornyait. Gyönyörű látvány! Bátran összehasonlítható akármelyik fürdőhely híres sétautjával. Nekem legalább kedvelt helyem ez, de csak olyankor szeretek ott üldögélni, mikor csend van és az emberi hiúság, gőg, irigység, nagyravágás és majmolás nem zavarja meg a természet gyönyörű játékeit.

Most is, hogy im elgondolkozva nézde gélem a várbástya tetején tilinkózó, szomorubakát, — aki talán szülőföldje felé küldi a sebesröptű felhőktől a mélabus dallal szíve vágyó sohajait is, — most is jól érzem itt

magamat. Lélek se. „Vasárnap este van, mindjárt nyole az óra”. Nálunk ilyenkor nem a „színházban figyelnek a csemetyű szóra”, hanem vacsoráznak. Minden ember, szegény, gazdag, művelt, műveletlen ilyen tájban elégit ki a prózai gyomor követeléseit és így én háboríthatatlanul élvezhetem a pompás, tiszta levegőt, sem kocsit, sem a nők konokul megtartott uszályai nem verhetnek fullasztó portengert szemembe, tor-komba.

De egyszerre . . . im . . . két pár apró magassarku cipő kopogása hallik. Fodros, fehér szoknyák libegnek és megjelenik az esti korzó két első alakja, a két szép leány. Gyors léptekben tipegnek föl s le, magassarku cipőikben folytonosan a lábtörés veszélyének kitéve. Kezcskéik hosszú szoknyáikat emelik, fejök természetellenes tartásától nyakok elszibbad és sétájok hova tovább rohanássá változik. Nem csoda azután, ha a kilenc órai takarodó elhangzása után hazatérve, kezők, lábok, egész testök elkényszeredve dül az ágyba s így az üdítő

esti séta testsanyargatássá változik ugyan, de legalább sikkesek voltak.

Az ő megérkezőkkel megvan törve a magány. Lassan szállingóznak a munkából jövő iparos legények, vigán élvezve, a napi munka után a jól megérdemelt üdülést. Elegáns kalapokkal jönnek ideáljaik, a divatos kisasszonykák és csakhamar vidám tere-fere, hangos zsvaj, pajzán dévajkodás váltja fel az előbbi csendet. Egy hosszú padon gyerekek ülnek, nénjük felügyelete alatt. Jókedvük már-már tulságba csap s midőn testvérök minden ijesztgetésből kifogy, — egyszerre megpillantván a szerkesztőt — ilyenképpen feddi őket: Hallgassatok! mert kiirnak az ujságba! Hogy im a találékony-ság sikerre vezetett, elhatároztam a bájos ijesztgető fenyegetését valóra váltani, legalább szavahihetőségében nem kételkedhetnek többé.

De félre az utból cibilek! Im felvonul a hadsereg! Kilenc óra közeledvén, fontos talpu bakkancsok dübörgése hallik innen is, onnan is, rohamlépésben sietve a kaszánya

Sirolin

a legkiválóbb tanárok és orvosoktól mint hathatós szer:

tüdőbetegségeknél, légzőszervek hurutos bajainál u. m.

idült bronchitis, számarhurut és különösen lábbadozóknál influenza után ajánlatik.

Emeli az étvágyat és a testsúlyt, eltávolítja a köhögést és a köpetet és megszünteti az éjjeli izzadást. Kellemes szaga és jó íze miatt a gyermekek is szeretik. A gyógyszerárakban üvegenként 4 K.-ért kapható. Figyeljünk, hogy minden üveg a következő cégnyomással legyen ellátva: F. HOFFMANN-LA ROCHE & CO vegyszeti gyár BASEL (Svájc.)

Nohát ezt kell megváltoztatni. Elsősorban nevelni kell a népet, nem pedig elbutítani üzleti okokból kifolyólag. Számos példát tudunk ugyanis arra vonatkozólag, hogy az ugynevezett „esodapapok” habonára és tudatlanságra nevelik a népet csak azért, hogy ne a felvilágosodottságnak hódoljanak, hanem az ő konyhájukra hajtsák a jövedelmet.

Felvilágosodott, okos népet neveljetez tehát népnevelőink és akkor megyénk szomorú képe is megfog változni!

A második teendő az, hogy a civilizált népek megfelelő kereseti módokat nyujtsunk. Szegényes, sovány földjük alig adja meg a mindennapi kenyeret nekik és így szívesen üznének olyan keresetet, amely tudásukkal, lelkiükkel harmoniában áll, de hát nincs alkalmuk és így vagy kivándorolnak, vagy sötétkedélyűek, elégedetlenek lesznek s ez az ami azután a szocializmus és nemzeti-ségi gyűlölködésbe hajtja őket.

Ime, milyen célszerű és nagy erkölcsi kamatok hajtó befektetés kínálkozik itt kormányunknak. Meg vagyunk győződve, hogy ez lenne a nemzetiségi különbözetek eltüntetője is. Adj jólétet, biztos megélhetést a népek, nem fogsz elégtelen, mogorva, gyűlölködő arcokat látni.

Ezért üdvözljük mi lelkesen a faragászati iskola eszméjét is. A népek megfelelő pár ilyen intézmény kellene csak megyénkben. Egy-egy gyár, ami a nép és az itteni viszonyokhoz való, egy-egy ilyen szakiskola, amelynek aztán kellő piacot kellene teremteni és megvan oldva a nehéz kérdés, mert az bizonyos, hogy a sorsával megelégedett,

rendezett viszonyok között élő ember nem gyűlölködő.

Jó nép vagyunk mi, csak adjatok kenyeret! Nem egy embertől hallottuk ezt a mondást már! Ezt vegye figyelembe, ezt hallja meg kormányunk és rendben van minden! —ö.

Csigamódra.

Valóban irigykedve nézheti Fogaras polgársága azokat a Fogarassal körülbelül egy kategóriába tartozó városokat, melyek aránylag rövid idő alatt hihetetlen mértékben emelkednek, fejlődnek, míg Fogaras marad hátra, marad továbbra is: a régi Fogarasnak.

Ha körülnézünk magunk körül a szomszédságban, az erdélyi városok vagy nagyobb községek közt mit tapasztalunk? Azt hogy a városok nagy többsége egy vagy más irányban már tulszárnyalt minket. Amint az alábbi példák bizonyítják.

Mióta vajudik már a villamos világítás kérdése, mennyi pusztaság, mennyi hiábavaló tanácskozás és vitatkozás esett meg mind e kérdésben, de azért a villamos világítás még sok évig aligha fog felragyogni Fogaras téerein és utcáin.

A szomszéd Brassó megyében Feketehalom csak egy község, ahol sem gimnázium, sem járásbíró, sem ménesuradalmi igazgatóság, sem erdőhivatal, de még szolgabíró sincsen és mégis gyönyörűen van világítva villamos fényvel, még szebben és fényesebben mint Nagyszeben. Ép ugyan Szibeny megyében Nagyszén, nem is beszélve Torda, Segesvár városokról, melyek pedig Fogarassal körülbelül egy kategóriába sorozhatók, ha valamivel népesebbek is. Persze ezek a felsoroltak nem papiroson akarták megcsinálni a villamvilágítást, nem vitatkoztak és tanácskoztak évek során át, hanem komolyan hozzáfogtak és pár hónap alatt nyélbe ütötték a dolgot.

Vagy mutassunk rá Erzsébetváros, Sza-

mosujvár városokra, melyek gyönyörű gimnáziumok felett rendelkeznek. Nálunk ez is elhúzódik „ad calendae graecas”. Már hetedik éve, hogy gimnáziumunk megnyílt, de az épület terve még Budapest valamelyik mérnöki irodájának egy zugában van elrejtve.

Elismerte az illetékes főigazgató ur is, hogy a jelenlegi épületben, szűkvolta és alkalmatlansága miatt tovább nem lehet megtűrni és meghagyni a gimnáziumot. Reméljük, hogy már a f. évben fedél alá kerül a kilátásba helyezett impozáns új gimnázium épülete és már 1905. évi szeptember folyamán a tanítás az új gimnáziumban veszi majd kezdetét, ahol a tantermek és tanulók megfelelően elhelyezhetők is lesznek. De mit látunk ezzel szemben? azt, hogy az emelendő új gimnáziumnak még a terve sincs készen és a régi kórháznak épülete még mindig ott éktelenkedik az építendő gimnázium helyén, ahelyett, hogy addig amíg a gimnázium tervrajza elkészül, a régi épület lebontása eszközöltetnék, ami legalább egy hónapi időt fog igénybe venni és ha a tervrajz leérkezik, a telek szabad legyen, s az építkezés minden késedelem nélkül megkezdhető legyen. Avagy már a folyó évben meg sem kezdték az új gimnázium építése? Hisz akkor még 1906. évben is aligha lesz kész az új épület s a tantermek, a tanulók elhelyezése lehetetlenné fog válni, ha a nyolcadik osztály is megnyílik.

Szükséges volna tehát, besem várva a lassan készülő tervrajz megérkezését, a telek átvétele iránt intézkedni és mindenek előtt a régi kórház lebontását eszközöltetni, hogy az építés megkezdése esetén a munkálatokat ne hátráltassa ez a körülmény is egy hónappal, sőt talán még több idővel.

Szükséges volna ez annál is inkább, hogy a régi kórház fertőzött falainak lebontása után ne kezdessék meg mindjárt az új épület anyagának hordása, hanem a régi kórház épület anyaga a helyszínéről elszállítassék előbb, nehogy fertőzés eshetősége elő is fordulhasson.

Látjuk tehát, hogy míg más városok

felé. Hja, nehéz dolog ám az a kaszárnyáristom, inkább betartja hát a parancsot. Engedelmeskedni is nehéz, de a másik mégis nehezebb. A finom urhölgyek mellett udvarolható tiszt uraknak bezzeg nem kell szaladni a takaródó hangjaira, kényelmesen sétálhatnak tovább! Jó is az a szabadság, ami természetesen csak magasabb állásokkal jár! De azért a baka sem busul! Ha babáját átölelve meghúzódik a kapu alatt, nem cserélne a generálissal sem! A boltokat zárják. Hangos dörejéssel robbannak le a kirakatok rolettjei és nemsokára elegáns-urfiakkal telik meg a sétatér, akik azonban nem igen tekintgetnek a teremtmények szebbik-fele felé, mert egész nap ugyanis elég alkalmuk van a kényes udvariasságot gyakorolni. Csoportokba verődve sétálnak, vagy üldögélnek a nap szeszácioit tárgyalgatva.

Most megjelenik az athléta is! Pergő nyelven újságolja legújabb erősítési munkálatait, amelyek nem a portarthuri vár, hanem a saját teste erősítésére céloznak. A vegetáriánusok csoportja is megjön, a futballozók is ideérnek és ezekkel egyidejűleg annyi szebbnél-szebb, kisebb, nagyobb lány, fiatal asszony, hogy valóban városias, de emellett kedves látvány tárulna szemünk elé, ha az

irigy felhők elnem takarnák a világító holdat és így a koromsötétben csak az égő szivarok vége világítja meg a férfiak arcát. Hja, bölcs magistrátusunk nem a valóság, hanem a naptár szerint világít, illetve sötétít, mert azok a régi világbeli olajos mécsre emlékeztető, pislogó lámpások nem mondhatók világító eszközöknek sem. Egyre azonban mégis használhatók. A lomb között, félreeső padokon meghúzódó szerelmesek betakarására. A kétes félhomály épen a legalkalmasabb arra, hogy semmit se lásson az ember és csakis az én mindent észre vevő szemem fedezik fel a csendesen suttogó párt, amint szorosan egymásmellett ülve, kezeiket összekulcsolva suttognak, vagy tán csókok is csattannak el? Ki mondhatná azt meg! A sétálók olyan tömegekben lepik el az utat, hogy valóságos tolongás támad és én eltévesztve az irányt, nemláthatom tovább a boldog pár irigylésre méltó elvonulását.

De megszólal most lassan, méltóságteljesen a toronyóra, intve a könnyelmű emberiséget a mulandóságra, tudtára adva mindenkinek, hogy: „kilencet ütött az óra, este van”. Erre pontos, 10 pernyi időközben elüti a többi is, vékonyan, vagy vastagon, már amint az illető egyház pénzügyei enge-

dik és az óraütések elrezegek a léghen, hogy helyet adjanak a honvéd dobos: „vetkezz, vetkezz, rossz bakkancsos” dobpergésének. A sétálók erre sem vetnek ügyet, de amint a várban harsány hangon megszólal a takaródó, mélabus dallamának hangjainál katonai pontossággal oszladozni kezd a nép. A mamák és gardedámok felébrednek csöndes álmaikból s nagyot ásítva nyújtózkodnak. Különböző visító hangok hallatszanak, amíg a szanaszét száguldó családtagokat összehívják, mint kotló a csibéket és aztán indulás!

Az intelligencia még tartja magát! Nem városias, korán feküdni, korán kelni! Végre azonban lassanként megfogytatkozik a nép, a cirkuszról kihangzó siketítő taps és röhej is megszűnik s a hold, — mintha csak a városatyák politikáját akarná megcsufolni — mikor már senki sem jár az utcán, széttöri a felhő függőnyt és beszövi fényes fonálával az alvó várost, eltakarva ami rossz és rut, kiemelve ami jó és szép. Én is aludni térek s a várfal fényes ormára tekintve, mintha fehér lepélbe burkolt szellem intene jóéjszakát! . . .

pár év alatt díszes és hatalmas gimnáziumi épületekhez jutottak, addig nálunk ez az építkezés is mily lassan halad előre, talán egy évtized is elmulik, amíg az új gimnáziumot hivatásának átadhatjuk.

Épen ilyen tengeri kigyó, melynek se vége, se hossza, az új megyei kórház is. Míg a szomszéd Nagyküküllőmegyében, Kőhalomban, Medgyesen stb. nem megyei kórházak, hanem csak járási kórházak létesültek rövid pár hónap alatt, addig nálunk csak a teljesen felesleges és haszontalan vitatkozás a kórház helyének meghatározása felett, hónapokig tartott. Most meg amíg a tervezet elkészül, ismét pár hónap vagy talán esztendő eltelik és így a kórház is talán majd a gimnáziummal egyszerre, pár évtized múlva adatik majd át magasztos hivatásának. Pedig úgy tudjuk, hogy a megye az építéshez szükséges pénzüsszeget a pénzügyintézetől már fölvette és az jelenleg talán még annyit sem kamatozik, mint a mennyi kamatot kell fizetni a hitelező pénzügyintézetnek a kölcsönösszeg után. Indokolt volna tehát, — ha már a kórházra szorult szegény betegek sorsát és a közegészségi követelményeket figyelmen kívül hagyjuk is — már ebből az indokból is sietni kellene az új kórház felépítésével, úgy tudjuk, hogy a terv miatt marad, halasztódik az építés, már pedig az új kórház nem lesz oly felette egyszerű és párját ritkító, hogy a terve miatt hónapokon át az építést elhalasztani kellene. Az építészeti hivatal pár nap alatt képes lett volna a mi szerény viszonyainknak megfelelő, praktikus tervet elkészíteni, annál is inkább, mert a mint hallottuk a főmérnök ur e tekintetben néhány hórházat már tanu'mány tárgyává is tett és egy megfelelő terv a közgyűléshez be is lett egy ízben mutatva. No de mondjuk rá, hogy alkalmas terv hiányában az építés csak majd egy pár év múlva fog megkezdődni. Hisz minden tekintetben így állunk, ilyen csiga lassúsággal haladunk. A Fogarasnál sokkal kisebb Dicsőszentmártonban már rendszeresítve van a pénzügyigazgatóság, nálunk csak kerüljük ezt a kérdést, mint a macska a forró kását. Felsőbb helyen ráfognak, hogy nincsen alkalmas épület annak elhelyezésére és nincsen elegendő lakás hivatalnokok számára Fogarason, ezért még nem lehet itt pénzügyigazgatóságot létesíteni. Azt nem állítja tehát senki, hogy pénzügyigazgatóság felállításának szüksége nem forog fenn és a hivatalnokoknak nem volna elég teendője s így a pénzügyigazgatóság létesítése nem volna indokolt. Fogaras város előjárósága viszont azt állítja, hogy igenis volna elég lakás a tisztviselők számára és a pénzügyigazgatóság számára is épül azonnal megfelelő helyiség, ha a pénzügyigazgatóság felállítása már egyszer aktuálisá válik.

(Folytatása következik.)

A helyi ipar pangásának okai.

Több kereskedő és iparos polgártársunk panaszkodott szerkesztőségünkben, hogy nem jól megy manapság, teng-leng az üzlet.

Nekünk a helyi viszonyok, városunk, megyénk haladása s az ipar, kereskedelem fellendülése szívénkön, lelünkön fekszik s ez a jajveszékélő hang nagyon deprimálólágg érintette fülünket. Megpróbáljuk tehát, hogy ezt az ugyneve-

zett pangást, illetve ennek az okait rövid vonásokban megvilágítsuk s a tengődés, szegénység rugóit megbillentsük, napfényre hozzuk.

Első sorban a mizeria föltétlenül az Olt-hidjára vezethető vissza, különösen a kereskedelmet illetőleg, mert mióta ez a rom ott diszeleg, azóta a pénzforgalom lepadt, csökkent.

Itt tehát sürgős orvoslásra van szükség! Tudniillik mihamar, minden „pro és kontra,” tétovázás nélkül felkelene építeni a hidat. De most úgy áll a helyzet, hogy a földmivelésügyi miniszter, aki a közelmúltban itt járt, de az Olt hidját nem látta, no meg a kereskedelmi miniszter, egyik a másikra szeretné tolni a hid építését. Nem tudjuk, hogy meddig tart még ez a huza-vona? Vajjon ki lesz a győztes?

Vagy mindketten belekerülnek közösen az építés hinárijába?

Már akár hogy lesz is a dolog, de mi sürgős elintéztést kérünk akár így, akár úgy dől is el a hid sorsa. Ebben látjuk tehát első pillanatra a kereskedelem és ipar pangását.

Másodsorban pedig különösen és főképpen abban, hogy kereskedőink és iparosaink a vevőknek, legyen az akár milyen jó állású tisztviselő nagyon keveset és kevés időre hiteleznek. Már akár az illető iparos szegénysége, akár régi módi, tudatlan üzleti politika ennek az okozója, egyaránt rossz eredményre vezet.

Hozzunk föl erre egy példát. A vevő, mondjuk egy rőföskereskedésben megvesz 100 korona értékű árut s az első hónapban nem fizet, de igéri határozottan, hogy a jövő hónapban fizetni fog, sőt kifizeti az egész összeget csak a napot nem tudja biztosan, amelyen pénzt megkaphatja. Már most, ha a pénzt egész hónapig nem kapja és így nem fizethet, az illető kereskedő egy gombba levélben végrehajtással fenyegetődik, nem tekintve a személyi állást, hitelképességet stb.

Na ilyen körülmények között azután ne csodálkozzunk azon, ha közönségünk Szebenből, Brassóból, vagy Isten tudja honnan, csak Fogarason nem szerzi be szükségleteit, mert nagyobb helyen a kereskedőkben, iparosokban nagy a türelem s több hitelképességet, garanciát tételeznek fel a vevőkben. Fődolog tehát a kereskedő és iparosban a türelem, hitel nyújtási képesség s csak azon esetben forduljon a fenti eszközökhöz, amikor a türelem fonala végképen elszakad, az állapot tarthatatlan, pénze vesztélyben forog. Mert legyen csak ilyen bürokratikus három vagy négy kereskedő, vagy iparos, mindjárt hire megy s az egészre rossz képet vet. S így van

azután, hogy a közönség félvén a tirannusoktól másfelé vándorol, hogy szükségletét beszerezhesse, ahol folytonos zaklatásoknak nincs kitéve. Mert igaz ugyan, hogy annak a kereskedőnek, vagy iparosnak is fizetnie kell, hogy portékáját beszerezhesse, no meg a létfontartása is kényszeríti a tartozás sürgetésére, de fődolog a pénz behajtásánál is a tisztességes bánásmód, mert a kiméletlenséggel az illető egyszersmindenkorra elidegenítette magától a vevőket, ami természetesen a cég hírnevének is árt.

Ne értsenek félre kereskedőink és iparosaink, mi ezzel nem azt mondjuk, hogy esztendőig várjunk, hanem okosan és ügyesen adjunk alkalmat és módot az adósoknak, hogy ügyeiket rendezhessék.

Ez a második föltétel hiánya is nagyban elősegíti kereskedelmünk és iparunk pangását.

Harmadszor fődolog, hogy az illető kereskedő, vagy iparos ne lépjen minden pénz nélkül, vagy csekély pénzzel a fenti pályára.

Azt mondván magában: semminélkül iparos leszek. Mert az ilyen nem hitelezhet, hanem arra van szorulva, hogy a vevő rögtön, vagy legalább is nagyobb összegekben fizessen neki.

Valamint az iparosnak, vagy kereskedőnek a gyárak, nagyobb cégek hiteleznek, úgy a vevő is megkívánhatja, hogy hitelben részesüljön, mert a hitel a mai pénzsűk világban nemcsak a vevőnek, hanem a kereskedőnek, iparosnak is létfeltétele.

Próbálják csak iparosaink és kereskedőink a szebeniek példáját követni, akik egy 100 korona havi jövedelemmel bíró fiatal iparosnak 100—200 korona értékű ruhát készítenek havi 6—10 koronás törlesztésre, nem fognak akkor az üzleti élet pangásáról panaszkodni.

Arkturusz.

A fogaras—brassói vasut.

Talán emlékeznek még reá t. olvasóink, hogy f. év június hó 14-én mult egy éve biztos kutforrásból merített adatokkal rendelkezve a fenti ügyre vonatkozólag a következő vezetőcikket irtuk:

„A fogaras—brassói vasut építés huzódásának főleg a törzsrésztvények lassu megszavazása az oka. Ugyanis Brassó vármegye és Brassó város hozzájárulásáról még nincs határozat. Pedig mint tudjuk, a vállalkozó cég már évekkkel ezelőtt adott be hozzájárulások megszavazása iránt kérvényeket az illető törvényhatóságokhoz, sőt sürgetés céljából meg is ismételték azokat, azonban mindeddig semmi választ nem kaptak.

Tudva van, hogy a törzsrésztvényjegyzés megejtése után tartható meg a kereskedelmi miniszteriumban az engedélyezési tárgyalás, amely tárgyalás alapján — ha a törzsrésztvények fedezve vannak — kapható meg a jog a helyi érdekű vasut részvénytársaság:

„mint törvényesen bejegyzett cég“ megalakulására és ezen részvénytársaság teszi azután a vasut építési alapját.

Tudjuk továbbá azt is, hogy vármegyénk törzsrészvényei ellenében 400.000 korona hozzájárulási költséget szavazott meg. Feketehalom és Vidombák községek szintén teljes mértékű hozzájárulást adtak a vasut-hoz, amennyiben a két község együttesen 260.000 korona törzsrészvényt jegyzett elő.

Ebből látható, hogy megyénk megtette kötelességét. De nem tette meg Brassó, ahol évekig határozat nélkül hagynak heverni ily égetően fontos kérdést. Érthetetlen ez a közönyösség, melyet a kívánt 300.000 korona értékű törzsrészvény biztosítása iránt tanusítanak. Hiszen kézzel fogható előnyt nyujtana Brassónak e vonal kiépítése. Tekintsük csak a nagymérvű emelkedést, amelyet Brassó vármegyére nézve a vasut közlekedésügyi és ezzel kapcsolatosan általános közgazdasági tekintetben jelent.

Nézzük a hosszú, kerülő utat, melyet Brassótól Nagyszebenig meg kell tenniük; míg a vasut kiépítésével egy teljesen rövid közlekedési ut lesz léteítve e két folyton gyarapodó nagyjelentőségű kereskedő város között, sőt Budapesthez is sokkal közelebbi összeköttetése lenne Brassónak, jól megállapított menetrend mellett. stb.“

Ezen cikkünket feltűnőszinű ironnal megjegyezve elküldöttük a brassói alispánnak és mint a napokban kapott hiteles tudósításunk mondja, teljes sikert értünk el vele. Alig jelent meg ugyanis idézett vezércikkünk, pár hétre rá előkerült az ügy és a képviselő testület még akkor, a Brassótól Fogarasig vezetendő vasut kiépítése érdekében 60.000 korona értékű törzsrészvény jegyzését határozta el. Azóta a feledés mélyfátyola borult az egész dologra. Már-már a remény is kialudt szivünkől, hogy az oly ohajtva várt ügy napfényre kerülhessen, midőn most végre ismét egy reménysugár kezd derengeni.

Biztos és szavahihető forrásból értesültünk ugyanis, hogy a kereskedelmi miniszteriumban a közelmúlt napokban tárgyalták ezt a kérdést és a mellett döntöttek, hogy az engedély a vasut építésére megadassék. Már most legalább az engedélyezés meg van. Lassu lépésekkel haladunk, de végre is célhoz érünk és utoljára odajutunk, hogy legközelebbi számaink egyikében megjelent B. álma nem álom, hanem valóság lesz és robogó vonaton, kényelmes vasuti kocsiban 4 koronáért Brassóba mehetünk, holott ez most csak 18—20 korona, 9 órai kocsizás és füllesztő porfelleg, vagy zuhogó zápor mellett volt lehetséges.

Azon reményünknek adunk kifejezést, hogy nem csalódunk amikor ezt hisszük és akkor sem tévedünk amikor azt állítjuk, hogy ez is egyik út az egész város fellendüléséhez.

—y.—a.

Értesítő.

A székelyudvarhelyi állami kő és agyag ipari szakiskola IX-ik értesítője fekszik előttünk, amelyet Hargita Nándor igazgató tanár tett közzé. A tanévet 41 rendes tanuló fejezte be és a szép eredmény, amelyet elértek, magában is dicséri az iskolát. Az intézet fennállása óta 160 tanuló vétetett fel.

Végzett 84 tanuló, agyagiparos 39, kőiparos 45. A könyvet lapozva feltűnik, hogy a harmadik gimnáziumból ment a legtöbb tanuló oda. Ez és még az a körülmény, hogy legtöbb növendék tisztviselő gyermeke, azt bizonyítja, hogy a sok iskolát végigszenvedett, diplomás tisztviselő, 1000—1200 korona fizetésen nyomorogván végre belátja, hogy nem érdemes tudományos pályára erőszakolni a tanulásra gyenge tehetségű fiát. A végzett tanulók foglalkozásának kimutatásánál látjuk, hogy legtöbb a — mondhatni világszerte — híres pécsi majolika gyárban nyert alkalmaztatást. Szerencsés voltam ezt a gyárat, a tulajdonos udvarias vezetése és magyarázata mellett alaposan megtekinteni, a munkásviszonyokat is behatóan tanulmányoztam és arra a meggyőződésre jutottam, hogy a pécsi Zsolnai majolika gyárban, a tehetséges, ügyes, rátermett munkásnak olyan jövedelme van, mint kevés kisebb hivatalnoknak és azért a szülők figyelmébe ajánlom a székelyudvarhelyi kő- és agyagipari szakiskolát. H.

H I R E K.

— Személyi hír. Laube tábornagy f. hó 3-án városunkban volt s innen Zernest és Törösvárra utazott.

— Áthelyezések. Gyulai Sándort, lapunk kiváló és nagyképzetségű munkatársát városunk agilis, köztisztviselőben álló tagját a vallás- és közoktatásügyi miniszter a miskolci felső keresk. iskolához helyezte át. Mi ez uton is legmelegebb hálánkat és köszönetünket fejezzük ki az ő önzetlen és fáradhatatlan munkálkodásáért és őszinte szívvvel kívánunk neki új otthonában minden jót! — Fetés István felsőbb keresk. isk. tanárt a homonnai, Kühn Károly fels. keresk. isk. tanárt a turócszentmártoni fels. keresk. iskolához helyezte át a vallás- és közokt. m. kir. miniszter. Ezzel végleg elvan intézve a fogarasi felső keresk. iskola sorsa, övé a mult, az új, szépreményekre jogosító főgimnáziumé a jövő.

— Táncestély. A Fogarason szünidőző tanuló ifjúság folyó év augusztus 9-én a fogarasi m. kir. állami főgimnázium javára a „Mexikó“ kerthelyiségében zártkörű táncestélyt rendez. Kezdeté este fél kilenc órakor. Belépti díj: családjegy 4 korona, személyjegy 1 kor, 60 fill. diákjegy 80 fillér.

— Halálozások. Gregoriusz Frigyes e hó 24-én, életének 57. évében hirtelen elhunyt. Özv. Vittek Jánosné szül. Schöffberger Mária, életének 57. évében rövid szenvedés után elhunyt. Legyen nekik könnyű a föld, nyugodjanak békében.

— A fogarasi és vidéki vadász-egylet az e hó 14-én rendezendő társas vadász kirándulás helye és ideje megállapítása végett, folyó hó 11-én a „Mexikó“ kertben esti 1/28 órakor összejövetelt tart.

— Mi van a villamvilágítással? Mint halljuk — különben minden dolog itt Fogarason — úgy a villamos világítás ügye is megakadt, zátonyra került, mert — értesülésünk szerint — Vértess József, marosvásárhelyi elektrotechnikus, a kitzűött időben

a szerződést nem írta alá. Felhívjuk a város főbiráját a n. é. közönség nevében, hogy nyilatkozzék, vajjon mi van az ügygyel?

— Esküvő. Az ev. ref. egyház törekvő, szimpatikus fiatal tanítója Rákossy Ferenc e hó 2-án délután esküdtött örök hűséget a néhai jó Borsay bácsi bájos és kedves leányának Irénnek. — Dr. Pisó Jenő ügyvéd pedig e hó 6-án vezette oltárhoz Dr. Turcu János köztisztviselőben álló ügyvéd nagymiveltőségű leányát Máriát. Tartós boldogság kísérje a szép frigyeket. Részünkről csak aggodalmunknak adunk kifejezést, hogyha még a csikszeredai völgény is elrabolja az ő bájos menyasszonyát, hova jut Fogaras, három legszebb leányát elveszítve?

— Bakkancsok a Városligetben. A Városliget látogatói közül többen felkérték szerkesztőségünket, hogy lapunk utján kérjük föl az igen tisztelt katonai hadparancsnokságokat, hogy a Városliget főútján ne vezessék a katonai csapatokat, mert a szöges bakkancsok, különösen esős időben, a sétálók számára gondosan tisztított főutat nagyon megrongálják, amiért is a vendéglőst veszik felelősségre rendetlenség esetén. Ismerve humanus parancsnokaink figyelmét és nemes lelkületét polgárságunkkal szemben, reméljük, hogy ezt a kérelmünket tekintetbe fogják venni, amire ezuttal őket tisztelettel kérjük.

— Rablás. Tincu János törösvári lakost mult hó 29-én Belényi János csavargó az utcán megtámadta és bántalmazta, 12 korona értékű óráját ellopta s azután ismeretlen helyre megszökött. Csendőrség a tettest nyomozza.

— Tüzeset. Popa Mán György és Popa György József alsókománai lakosok mult hó 25-én a gazdasági épület meggyult és 661 korona értékben elégett. A tűz abból keletkezett, hogy a szomszédnak egy 6 és egy 8 éves fia a csürben tüzet rakott és krumplit sütöttek. A kárt szenvedett szegény emberek most koldusbotra jutottak.

— Tüzeset villámcsapás folytán. Mult hó 27-én Inatye József Juon alsókománai lakos házába a villám becsapott, mely alkalmommal a szalmás fedelű csür meggyult és 250 kor. kárért kben leégett. Érdekes, hogy a házban tartózkodott családnak az ijedségen kívül semmi baja sem történt.

— Állásától való felmentés. Rednik Pétert, a sárkányi járás szolgabiráját, az általa elkövetett hivatalos visszaélések miatt, belügyminiszter állásából elmozdította.

— Gyilkosság. Florea János cigány kovács nagyberivoji lakos, mult hó 31-én Alsó-Szombatfalvára ment, hogy egy ottan megtartandó menyegzői mulatságon részt vegyen. A mulatság egész javában folyt, amidőn ott összeszólalkozás történt és a vége az lett, hogy Floreát Tabu Vaszile, Marin Vaszile és Marin Niculae alsószombatfalvi lakosok fejszékekkel és botokkal agyon verték. Tetteseket a rendőrség elfogta és a fogarasi kir. járásbiróságnak átadta.

— Egy áldásos körrendelet. A m. kir. földmivelésügyi miniszter következő végeredményében áldásos körrendeletet bocsátott ki: Az uralkodó nagy szárazság folytán válságos helyzetbe jutott hazai gazdaközönségen a lehetőség szerint segíteni óhajtván elrendelem, hogy az alomgyűjtést ott, ahol az az erdőgazdaság érdekeinek veszélyeztetése és idegen érdekek megsértése nélkül lehetséges

az arra rászorult s a közigazgatási hatóságok útján jelen intézkedéséről egyidejűleg értesített községek szegénysorsu lakosainak, az egyes erdőgondnokságoknál előmutatandó hatósági bizonyítvány előmutatása mellett és a kellő óvrend-zabályok szigorú betartásával engedélyezze. Az alom értékének megtérítésétől, tekintettel a legelőhiányban szenvedő gazdaközönség nyomasztó anyagi helyzetére a jelen alkalommal kivételesen eltekintek. Az alom gyűjtésére az egyes erdőrészek az ottani erdőrendezővel egyetértőleg jelölendők ki. Elrendelem továbbá, hogy az alomgyűjtés csakis a kincstári védszemélyzet ellenőrzése mellett, csakis a megengedett helyeken s időben és csakis a megszabott mértékig vasszerszámok használatának kizárásával történhetik. Amennyiben az érvényben levő rendszeres gazdasági üzemtervek az alomgyűjtést tiltanak, utasítom, hogy ezen általam kezelési szempontból engedélyezett mellékhaszonvételt az illetékes közigazgatási bizottságnál, illetve bizottságoknál jelentse be. Jelen rendeletéről az összes törvényhatóságokat és közigazgatási bizottságokat is értesítem.

A miskolci országos sörárpavásár folyó hó 17-én fog megtartani.

— Fogházról az igazgatói székbe. Lázár Viktort a „Folia Populii“ volt szerkesztőjét, aki néhány hónapig a szegedi állam fogház vendége volt, a román vallás- és közoktatásügyi miniszter a macedoniai szaloniki kereskedelmi iskolába igazgatónak nevezte ki. Állását szeptember 1-én foglalja el.

— Posta- és távirtda gyakornok jelöltek. Értesítetnek mindazon érdekeltek, kik a posta- és távirtda gyakornok jelölti állásra pályázni ohajtanak, hogy folyó évben, mint-hogy a posta- és gyakornok jelöltek létszámában üresedés nincs s ily állásokra pályázat hirdetve nem lesz, a gyakornok jelöltek pályázatán kívül sem vétetnek fel. A posta- és távirtda gyakornok jelölti állásért esetleg beérkező kérelmek el fognak utasíttatni.

— Törvényhatósági tisztviselők fizetés többlete. Egészen biztos forrásból értesültünk arról, hogy az 1904. január 1-től július végéig esedékes összeg a kihirdetési és fellebezési határidő lejáta után, a meennyiben felebbezés nem érkeznék be, azonnal ki fog utaltatni s így az érdekelt tisztviselők legkésőbb augusztus 15-ig megkapják a várt fizetési különbözetet.

— A Fogaras-brassói vasut ügyében a miniszteriumban fordulat állott be, erről jövő számunkban részletesen fogunk írni.

— A vízi rigó hasznos állat. Egyik szakközlönyben olvassuk, hogy a vízi rigó hasznosságát, megejtett gyomorvizsgálatok útján kétségtelenül megállapították, amiért is a földművelésügyi miniszter a vízi rigó feltétlen védelemben való részesítését elrendelte.

— Miniszteri elismerés. A vall. és közokt. miniszter Gyulai Sándornak a fogarasi áll. polg. leányiskola igazgatása körül kifejtett eredményes működéséért legmagasabb elismerését nyilvánította.

— Takarmány szállítás. Mint az egész országban úgy nálunk is nagy szárazság volt. Különösen takarmány dolgában nagy szükségre van kilátásunk, mert széna vidékünkön rendkívül kevés lett, sarjura pedig kevés a kilátás. Ennek dacára megütközéssel tapasztaljuk, hogy egyes kereskedők máris

hozzá láttak a széna összevásárlásához Romániába való kivitelre. Felhívjuk e körülményre az illetékes körök figyelmét s kérjük tegyenek valamit, mert nagy veszedelem lehet belőle, ha csekély készletünket is idegen földre engedjük szállítani.

— Vasuti kedvezmények Szent István napjára. A m. kir. államvasutak igazgatóságától vett értesítés szerint a m. kir. államvasutak, valamint a kassa—oderbergi vasut magyar vonalainak összes állomásairól — az üzemekben álló helyi érdekű vasutak állomásainak és a szomszédos forgalomnak kizárásával — mind a három kocsiosztályra nézve Budapestre mintegy 30 százalékkal mérsékelt áru menettérti jegyek adatnak ki. Ezen menettérti jegyek f. évi aug. 16—20. napjain, — az utóbbi napon azonban csak a reggeli órákban — valamennyi személyszállító vonathoz (expressz vonatok kivételével) fognak kiadatni. A menettérti jegyek 5 napig érvényesek oly módon, hogy a kiadás napjától első napnak számítva, a visszatérést legkésőbb az 5-ik napon éjféltől meg kell kezdeni, megjegyezvén, hogy a visszatérés legkorábban csak augusztus hó 20-án délután történhetik, korábbi visszatérés esetén a jegyek érvénytelenek. Az utazás megszakításának sem menet, sem jövetkor nincs helye. Gyermekre külön kedvezmény nem engedélyeztetik.

— Egy korona. A „Hivatalos Lap“ kétség kívül nem olyan szórakoztató sajtótermék, mint például akármelyik szépirodalmi folyóirat. Szárazon van bizony minden sora írva; metaforáknak, színes költői hasonlatoknak, pláne alanyi költeményeknek hire-hamva sincs ott; az igaz, hogy a benne feldolgozott témák nem igen alkalmasak az írói készség csillogtatására. Olykor azonban megesik, hogy a „Hivatalos Lap“ rideg közleményei közül felesillan a humor pajkos mosolygása és e hét legjobb vicce nem a „Borsszem Jankóban“, hanem a „Budapesti Közlönyben“ olvasható. Persze figyelmesen kell kutatni és akkor fölfedezi az ember a „Hivatalos Lap“-ban közölt vicces történeteket. Ilyen például az alábbi eset, melynek története a „Budapesti Közlöny“-ben olvasható. A szarvasi járásbírósa hirdeti hivatalosan, hogy a bizonyos, Litók Ferenc polgártárs jöhet az 1 koronájáért, melyet a szarvasi rendőrség mástól évvel ezelőtt elkobozott tőle, azon a címen, hogy a korona hamis. Most az kiderült, hogy a korona egyike a legbecsületesebb koronáknak és ilyen formán Litók Ferenc annyival is inkább vegye fel az adóhivatalnál az inkriminált koronát, mert különben elévül és a kincstár javára elkönnyelődik. Hát eddig is jóízű a történet, hanem a java majd csak ezután következik. Litók Ferenc ugyanis ha jelentkezik a pénzért, jogosan követelheti, hogy nem egy koronát, hanem ugyan azt a koronát fizessék le számára. A dolog érdeme szerint ugyanis ez volna az igazság. Az már most a kérdés, hogy a szarvasi fiskálisok közt akad-e olyan, aki rokona annak a néhai prókátornak, aki a fülemüle füttye miatt azt a nevezetes pört elvállalta. Mert kétségtelen, hogyha Litók Ferenc éppen olyan vicces akar lenni, mint a milyen vicces veleszembben az adóhivatal, akkor e miatt az árva korona miatt pör ke-rekedhetik, amelyhez képest a Dreyfus pör közönséges bagatellügynek látszik.

— Ellopták a lovat két b. ujfalusi gazdának tegnapelőtt a legelőről. Az már

régi dolog, hogy a b. ujfalusi határt szeretik a tolvajok, azonban a közel lefolyt időben mégsem fordult elő lólopás, úgy hogy már az erkölcsi javulásra következtettek azt a vidéket illetőleg az optomisták. Ezekre most rácafoltt a tegnapelőtti szenzációs esemény, amely egész B. Ujfalut izgalomban tartja. Bognár János és Ábrahám József a károsult gazdák. Az elsőnek egy 15 éves fekete lovát (80 kor. ért.) a másikkal egy 14 éves szürke kancáját (70 kor. ért.) lopták el a legelőről. A községi előjáróság megállapította, hogy a tolvajlást kőbor cigányok követték el, akik két szekérral és egy lóval azon éjjelen a legelő közelében levő patak mellett tanyáztak s reggel nyomtalanul eltűntek. Ezen karaván tagjai közül egyet Rupa Imrének és egyet Kaldarér Miklósnak hívnak és ezek rablás büntetésének vádjára alól e napokban lettek a brassói kir. törvényszék által felmentve és szabadlábba helyezve. A csendőrség üldözöbe vette őket.

— Az orosz cenzura és magyar lapok. Egy varsói újságolvasó küldött haza néhány magyar lappéldányt, a melyek az ottani előfizetőknek járnak. A lapok természetesen, mielőtt az előfizetők kezébe kerülnének, a cenzor hivatalában felülbírálat alá jutnak. Jellemző azonban az orosz cenzura működése. A lapokat gondosan átnézik s ahol az orosz háborúról van szó, nevezetesen az orosz veszteségekről, azokat a hasábokat átláthatatlan fekete festékkel mázolja be. Nagyszerű aztán az ilyen lap. Kézbe alig lehet venni, de nem is érdemes, mert a lapok véges-végig elvannak rutitva s alig marad néhány sor olvasni való. Alighanem magyarnyelvű hivatalnok is van a cenzura hivatalnak, mert kellő értelemmel történnek ezek a megsemmisítések. Tudniillik azokat a híreket, a melyek japán veszteségről számolnak be, éppen hagyja a cenzur.

△ *Alólirott a n. é. közönség b. tudomására hozom, hogy Fogarason végleg letelepedtem s fogászati műtermemet a Lauritsch-féle házba (Vártér) rendeztem be. Törekezem, hogy szolid munkámmal és jutányos áráimmal a nagyérdemű közönség megelégedését kiérdemeljem.*

Tisztelettel:

GIZELT M.,
fogtechnikus.

A szárazság mezőgazdasági szempontból.

Jelige: „Ne bántsd az erdőt“.

Az ideai szárazság beláthatatlan károkat okozott és ha a mult esztendőök tapasztalatai nem csálnak, a szárazság jövőre gyakoribb vendége lesz földrésznünknek.

E kérdés különben hazánk mezőgazdasága szempontjából a legnagyobb figyelmet érdemli. Mert hazánk per eminenciám mezőgazdasági állam lévén, beszámíttatlan lenne a kár, amely ez újabb természeti vész okozza. Azért is elsősorban az a kérdés merül fel: Mi tulajdonképen e szárazság közvetlen oka?

Laikus létemre bátor vagyok e kérdésről egyet-mást elmondani.

Némely szakember e kérdéstről szólva, azt állítja, hogy rendetlen időjárásunk a szu-

ezi csatorna megnyitásával veszi kezdetét. Mert azt állítják, hogy az Indiai Óceán meleg levegője a vörös tengeren és az említett csatornán át betódul a Földközi tengerbe és az egész dél Európa hőmérsékletét befolyásolja és gyakori változásoknak teszi ki.

Nem valószínű, hogy ezen feltevés az igazságon alapul, mert aki figyelemmel kísérte ezen természeti kérdést, észrevehette, hogy klimatikus viszonyaink az utóbbi 30—35 év alatt nagyon rendetlenek, szeszélyesek voltak.

A nép már rég állítja, hogy jó nyár csak kemény, egészséges télre következhetik és ezt hosszas megfigyelése és tapasztalata nyomán állítja.

A kemény teleket pedig már rég nem élvezzük. Természetes dolog, hogy ennek folytán az anyaföld nem kaphatván meg a szükséges hó hiányában a kellő nedvességet, a vegetáció is gyengül a páráképződés szinte lehetetlenné válik, úgy, hogy a termőtalaj, termőképességét éltető esőcseppek szinte olyan ritkákká válnak, mint a fehér hollók.

Hogy mit jelent pedig a szükséges csapadékok hiánya, láttuk nem csak mi, hanem fél Európa is.

Minthogy eme kérdés olyan nagy horderejű, hogy helyes megoldásától függ elsősorban is mezőgazdasági létünk, nagyon is foglalkozunk vele és a mennyiben tőlünk függ, igyekezzünk a magunk kötelességét e tekintetben megtenni.

A páráképződést megsemmisítette az utolsó évtizedekben az esztelen erdőirtás is. Nagy szerencse, hogy a kormány megalkotta az új erdőtvényt, amelyet Bedő, volt államtitkár, nagy szakavatottsággal dolgozott volt ki, amely néhány év óta gátat vetett az egyesek és különösen az erdőbirtokosok halálatlan erdőirtásainak és pusztításainak.

A fásítás is megindult országsszerte, ez azonban nem történik oly mérvben mint a milyenek voltak az irtások. És mindaddig, amíg a fásítások a kellő mérvben nem fognak keresztül vitetni, nemigen lehet klimatikus javulást várni.

A múlt században történt, hogy déli Franciaországban egy Fogaras megye területével egyenlő terjedelmű vidékről teljesen kiirtották volt az erdőket és az eredmény nem maradt el. Mert az egész vidék pár évtized alatt sivataggá, teljesen terméketlenné vált, hogy a lakosság kénytelen volt más vidékekre elköltözni.

Más oldalról itt van Románia, ahol a szárazesztendőek még gyakoribbak mint nálunk.

Eme szerencsétlenségét Románia is esztelen erdőirtásainak köszönheti. Mert kiirtván az erdőket, a páráképződés csökkent és az eké alá fogott termőtalaj, amely még nem is régen a gabona termés bősége folytán Románia aránylag egyik legbővebb gabona-termő országa volt Európának, ma oda jutott, hogy mezőgazdaságilag tönkre van téve.

Nálunk, habár az új erdőtvény ugyszólva zár alá helyezte az erdőket, az erdők nagyban való kiirtása folyton tart és ha a fásítások nem fognak — mint említém — az irtásokkal lépést tartani, bizony-bizony még szomorubb tapasztalatokat tehetünk e tekintetben.

E mellett szerény nézetem szerint, a népet is felkell világosítanunk ezen okok és okozatokról. És hogy ezt alaposabban megteheszük szükségesnek látnám, hogy a természettudományokat már a népiskolákban is

nagyobb mértékben és gyakorlati irányban tanítsuk. Amikor csak engedi az idő, ki kellene vezetni a szabadba a gyermekereget és ottan kellene őket a természeti tüneményeknek a titkaival megismertetni.

Más oldalról pedig ilyen irányu népies füzetekkel kellene ingyenesen a népet elárasztani és akkor népünk is megfogja érteni a vegetáció jelentőségét és felfogván az élőfák kiméltése érdekét; jelszava lesz: „Ne bántsd az erdőt! Ne bántsd a bokrot, a cserjét!”

Gábor Dániel.

Közönség köréből. *)

Szám 110—1904. tiszti főorv.

Tekintetes Szerkesztőség!

Becses lapja folyó évi július 31-én 31. száma alatt „Közegészségügyünkről” című közleménye késztet arra, hogy kijelentsem, mikép e közlemény alaptalan, mert Fogaras nagy községben ez idő szerint az Olt-utca 124. házszám alatt van egy vörheny beteg, trachoma és szamarhurut nincsen Fogarason, ami pedig a Városligetbe menő utcán a lakásaik előtt fekvő, állítólagos szegény napszámos betegeket illeti, az lehető és szokás is, ha az idő engedi, hogy a dohos, rossz levegőjű kis szobából kimennek a lakások környékére feküdni, mit bizonyára nem tennének, ha alkalmasabb lakásaik volnának, amin azonban az egészségügynek államosítása se

*) Ezen rovat alatt megjelent közleményért nem vállal felelősséget a Szerk.

javitana semmit, mert a szegény ember akkor is szegény fog maradni.

Kérem soraimat becses lapjában közzétenni.

Fogaras, 1904. augusztus 2.

Dr. Szabó György,
tiszti főorvos.

Szerkesztői üzenetek.

Omega. Helyben. A beküldött dalok közt van használható is, ami kis igazítással jöhet. De mivel névtelenül beérkezett küldeményekre nem reflektálhatunk, ha akarja, hogy verse napvilágot lásson, tudassa kilétét, mert a vers ugyan jöhet Omega név alatt, de a szerkesztő előtt nem lehet inkognitoba maradni. A név különben szerkesztői titok, ha az illető úgy kívánja.

Többeknek. Névtelenül beküldött levelek, cikkek és versek figyelmen kívül hagyatnak.

D. L. Helyben. Nagyon kezdetleges a tartalom és a kidolgozás is. Hogy egy férj elhagyott nejeinek leírja a csábító kedvességgel töltött pásztorórákat és bevallja azt, hogy a hűtlen szerető miatt érzett bánatában tér vissza nejehez, az képtelenség. De még nagyobb képtelenség az, hogy az elhagyott jó asszonyban egy csepp női büszkeség se legyen, hanem megint pótolni akarja a megszökött szerető helyét, aki után férje még mindig bankodik. Több ember és lélekismeret, több életfilozófia kell egy családi dráma megírásához!

Nemo. Fogaras. Nagyon hatása lesz, ha az „Isten veled”-et elküldi Ő neki. Nem közölhető.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:
THIERFELD DAVID.

Egyéves önkéntességre előkészítő iskola Zsolnán.

A polgári iskola igazgatóságának felügyelete alatt.

Középiskolai tanárok!

Fényes taneredmény!

Tanfolyam kezdete folyó évi szeptember hó 20-án.

Felvilágosítást ad 1-3 627 a tanfolyam igazgatósága.

Szám: 5786—904. t. l. j. k. v. i.

ÁRVERÉSI HIRDETÉM. KIVONAT.

A fogarasi kir. járásbíróság mint telek-könyvi hatóság közhírré teszi, hogy „Furnica” fogarasi takarékpénztár végrehajtónak Vijola Józsefné, Fettu Paraszkeva végrehajtást szenvedő elleni 260 kor. tőkekövetelés és járulékal iránti végrehajtási ügyében a brassói kir. törvényszék (a fogarasi kir. járásbíróság) területén lévő Ludisor határán fekvő a ludisori 127 sz. t. l. j. k. v. b. n. végrehajtást szenvedett nevén álló A †

Szám	hrs. eg.	ing.	kor.
306, 307			371
339			27
353			38
509			20
603			10
817			39
831			26
950			15

Szám	hrs. eg.	ing.	kor.
954			22
1111			18
1115			13
1986			34
2012			21
2054			41
2140			11
2312			19
2459			17
2488			27
2797			58
3152			49
3165, 3198			54
3200			3
3219			3
3297			14
3651			17
3767			11
3972			19
4050			19

4241	hrsz. eg. ing.	8	"
4308	" " "	5	"
4760	" " "	23	"
4823	" " "	2	"
5058	" " "	30	"

II., a ludisori 184. sz. tljkvben A † 3541, 3542, 3543 hrsz. ingatlanból Fettu Paraszkeva jutalékára 12 kor. 50 fillért.

III., a ludisori 194 sz. tljkvben Jaru Anna szül. Sirbu, Jaru Savu és Fettu Paraszkeva szül. Vijoli tulajdonául felvett A † 2332, 2333 hrsz. egész ingatlanra 39 kor.

IV., a ludisori 196. számú tljkvben Rucerean Anna szül. Jaru, Jaru Elena, Miklós, Mária, János, Sofron, György, Anna, Jaru Anna szül. Szirbu, Jaru Joan, János, Verona szül. Nanesiu, Jaru Eftimie, István, Miklós az Andrásé, Jaru Mária férj. Lakatos Miklósné, Jaru János az Ábrahámé, Jaru Elek, Majlát János és Fettu Paraszkeva szül. Vijola tulajdonául felvett A † 3226—3234 hrsz. egész ingatlanra 5 kor.

V., a ludisori 208. sz. tljkvben Jaru Görgy, Anna, Mária, Miklós, János, Siofrona, Miklós az Ávrámé, Jaru János az Ávrámé, Majlát János, Jaru Elek és Fettu Paraszkeva férj. Vijoliné tulajdonául felvett A † 3223 -- 3.26 hrsz. egész ingatlanra 14 kor

VI., a ludisori 231. sz. tljkvben A † 5000—5003 hrsz. ingatlanból a végrehajtást szenvedő jutalékára 7 kor. 50 fill. és az 5032—5035 hrsz. ingatlanból jutalékára 12 korona ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fenebb megjelölt ingatlanok az 1904. augusztus 19-ik napján d. e. 9 órakor a Ludisor községhezánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 20 százalékát készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. november 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Fogaras, 1904. július 7.

A kir. járásbírósg mint tkvi hatóság.

Nádudvary,
kir. albiró.

25 drb. finom levélpapír és boríték 30 fillérért és
50 drb. finom levélpapír borítékkal 50 fillérért kapható a
Thierfeld Dávid
könyv- és papirkereskedésében.

Laboratórium és tanműhelyekkel kapcsolatban lévő Elektrotechnikai szakiskola Pozsonyban.

F. évi szeptember hó 5-én megnyílik az első évfolyam; azon tanulók számára, akik két évfolyamon belül elméletileg és gyakorlatilag

Elektrotechnikusok (Üzemi tisztviselőknek)
képeztetni akarnak.

Fölvétel kora: 15—30. év. Előképzés: egynehány közép vagy polgári iskola, kereskedelmi avagy ipariskola.

Az elektromos erőknél folyton növekedő értékesítése, hajtó és világítási célokra és kémiai gyárakban a t. c. szülők illetőleg gyámok előtt tanácsossá teszi fiaikat illetőleg gyámoltjaikat, ennek a szép és sok kilátással kecsegtető foglalkozásnak szentelni, a fent nevezett szakiskolába való belépés által.

Jelentkezések naponta. Kivánatra értesítőt küld és szolgál bővebb felvilágosítással.

Az igazgatóság.

3-4

626

Hirdetések

jutányos árak mellett
felvétetnek e lap kiadó-
hivatalába.

Ruggyanta (gumi) gyártás meghonosítója

GUMI

árukban szükséglete fedezésénél el ne mulassza mintákat é árajánlatot kérti

SCHOTTOLA ERŐ-ÉLŐ, BUDAPESTEN

VI. ANDRÁSSY ÚT 2. SZ.

Kérdezősködésekre készséggel szolgálok utbaigazítással, tanácssal és költségvetéssel.

Utányomás Pílos

ALAPÍTTATOTT 1872.

Kitünő minőségű és legmagasabb szilárdságu portland cementet ajánl olcsó áron a

624 16-30

BRASSÓI PORTLAND CEMENT GYÁR

BRASSÓBAN. Fogarason kapható: Gebauer W., Schul H. és Thierfeld L. urak kereskedéseikben.

A rágesáló-irtó.

„Fuchsol“

A rágesáló-irtó.

„FUCHSOL“

teljesen méregmentes, vegyi készítmények. Azonnal és biztosan megsemmisítenek
minden férget és más kártékony élősdieket.

Hatása biztos. A „FUCHSOL“ méregmentes; emberre, állatra és mezei vadra ártalmatlan.

„Fuchsol“ patkány-irtószert

egyedüli méregmentes szer a kártékony élősdiek kipusztítására. Dobozonként 2 kor., 1 kor. és 50 fill.

„Fuchsol“ háziégér-labdacs

dobozonként 1 K., 60 és 30 fillér.

„Fuchsol“ hangya-por

fölszórás után azonnal öl.

„Fuchsol“ moly-por

igen kiadó és utóhatással bír. Doboz 1 K., 60 és 30 fill.

„Fuchsol“ csotány- és svábbogár-irtószert

poralakban fölhintve, föltétlen biztossággal megsemmisíti ezt a férget. Dobozonként 1 K., 60 és 30 fillér.

Törv. védve 16991. sz. a.

Kapható: **THIERFELD LIPÓTNÁL**, Fogarason.

„Fuchsol“ bolhavit

jószagu, viztiszta, egyedüli szer bolhák ellen. 1 üveg 50 fillér, fecskendő dugasz 20 fillér.

„Fuchsol“ poloskavit

ecsettel használandó, nem hagy foltot, alaposan tisztít és megsemmisíti a petét is. 1 üveg 60 fillér.

Minden állatfaj részére külön szer.

A „FUCHSOL“ készítményeket nem fecskendővel használják, hanem fölszórják, így nem kellemetlenek a légzőszervezetre.

Az osztrák általános bécsi vegyi laboratórium szakvéleménye szerint a „FUCHSOL“ praeparatumok emberekre semmiféle káros anyagot nem tartalmaznak.

BÁMULATOS OLCSÓ!

*** diszművek, könyvek és folyóiratok. ***

Kaphatók egész új állapotban: **THIERFELD DÁVID** könyvkereskedésében, Fogarason.

1. **A Klasszikus arany biblia:** I. rész Az ó-Testamentum, II. rész az új-Testamentum; 126 színezett olajfestménnyel, legf. bőr-diszkötésben mindkét kötetnek bolti ára: 300 kor., most csak 120 korona.
2. **A magyar nemzet története.** Szerkesztette: Szilágyi Sándor, I., II. köt. bőrkötésben mindkét kötet bolti ára 32 kor., most csak 16 korona.
3. **Brehm Alfred:** „állatok világa“. Eddig már megjelent 5 kötet, egy kötet bőrkötésben bolti ára 18 kor., most csak 12 kor.
4. **May-Szekrényi:** Winnetonn a vörös gentleman. I., II., III. kötet diszkötésben 18 kor., most csak 10 korona.
5. **Várossy Gyula:** „Szivárvány“. Humoros elbeszélések vászon diszkötésben 4 kor. helyett csak 1 kor. 20 fillér.
6. **Sienkiewicz-Szekrényi:** (Kis lovag). Történeti regény, diszkötésben I., II. kötet 12 kor helyett csak 6 korona.
7. **May-Szekrényi:** „Quò Vadis“. Történeti regény, diszkötésben I., II. kötet 12 kor. helyett csak 6 kor.
8. **„Zur Gute Stunde“** 1901. évben megjelent összes füzetek, egy egész évfolyam 26 füzet 10 kor. 48 fill. helyett csak 5 kor.
9. **„Über Land und Meer“** 1902. évben megjelent összes füzetek 18 kor. 72 fill. helyett csak 6 korona.
10. **„Gartenlaube“** 1903. évben megjelent összes füzetek 9 kor. 60 fillér helyett csak 4 kor. 80 fillér.
11. **„Das Buch für alle“** 1903. évben megjelent összes füzetek 10 kor. 8 fillér helyett 4 kor. 80 fillér.
12. **„Fliegende Blätter“.** Humorisztikus lapok 1/2 évi egész kötet 9 kor. helyett 4 kor. 80 fill.
13. **„Meggendorfer hum. Blätter“** 1 egész évi füzetek 15 kor. 60 fill. helyett csak 9 kor. 60 fillér.
14. **Petőfi** összes költeményei vászon diszkötésben csak 1 kor. 20 fillér.
15. **„Für Alle Welt“** 1903. évben megjelent összes füzetek, egy egész évfolyam 28 füzet 13 kor. 44 fill. helyett csak 5 kor.
16. **„Universum“** 1902. évben megjelent összes füzetek, egy egész évfolyam 52 füzet 18 kor. 72 fill. helyett csak 9 kor. 60 fill.

Az ügyvédek részére különösen ajánlom az egész ujonnan megjelent **„Magyar Döntvénytár“**-t szerkeszti Grecsák Károly kir. kuriai bíró az egész mű megjelenik 9 erős vászonkötésben, előfizetési ár az egészre 100 kor., mely összeg részletekben is fizethető. I. kötet megjelent.